

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hétre 1.—
Egyes száma 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
tül.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábas petít
sorokint 6 kr-ával
számítanak.

Stefánia.

— március 8.

A legközelebbi negyvennyolc óra az aggodalom sötét, ólomlábú járó órái voltak. Elfojtott lélekzettel lestük a bécsi híreket. A Burgnak nagybetege van, a ki a krízis válságai között feküdt és a tudomány már-már készült föladni a harcot. Egy fiatal, vidám, bájos asszony fekszik a kórágynon, a ki igen közel áll a mi szívünkhöz. Felesége volt a mi korán elhunyt királyfinknak, becéje öreg királyunknak és édesanyja egy serdülő gyönyörű leánykának. Ezek a körülmények már egymagukban is bőven megmagyarázzák az aggodalmat, a fájó részvétet. Feltettük agg királyunkat, hogy szerető szívét ismét csapás éri, a miből az utóbbi években olyan dusan volt része. Sajnálunk a halállal vívódó fiatal asszonyt, a ki néhány évi boldogságát a korai, az örökös gyászszal vásárolta meg. Az ember és az alattvaló szive ebben a fájó aggodalmaskodásban együtt dobogott.

A veszedelem most már kevésbé fenyegető, bár még korántsem kizárt. Stefánia herczegasszony doktorai most már biznak tudományukban és biznak a herczegasszony erős, edzett szervezetében. Öröndetesebb hír a hét első reggelén nem érhetett volna

bennünket. A magyar nemzetnek pedig sok oka van, hogy szeresse Stefániát s hogy szeretetét minden alkalommal megmutassa. Hitvese volt annak a trónörökösnek, annak a királyfinak, a ki a Habsburg-dinasztia-korona várományosai között a legjobban ragaszkodott a magyarhoz, a ki hazájának érezte Magyarországot, a ki hivatalos dolgain kívül is itthon érezte magát miközöttünk. Ne feszegessük most azt, hogy mi mindent vesztettünk mi és a monarchia népei egyaránt kora halálával. A tudó királyfi emléke csak kedesebbé tette nekünk özvegyét; de a szeretetben magának is van individuális része. Attól a perctől kezdve, hogy mint gyermekmenyecske először lépett földünkre, minden alkalmat megragadott, hogy szívünkhöz közelebb férjen. Az a vér, a mely ereibe a József nádor ereiből került, nem tagadta meg magát és közösséget érzett velünk.

Ime az okok, a miért mi oly aggodalmasan lestük a Stefánia betegségének fordulatait. Most már jó reménységgel vagyunk, hogy a tudomány és a természet legyőzi a kórt és aggodalmaink vigasságá fordulnak. A magyar nemzet osztatlan részvéte környezi a nagybeteget. A magyar nemzet osztatlanul, egyhangon kéri az egek urát, mindnyájunk teremtőjét és megtartóját, hogy óvja királyunkat

egy fájdalmas csapástól, ne tegye szerencsétlen királyfink egyetlen gyermekét oly korán, egészen árvává. Legyen fogatos a mi könyörgésünk. Ne érje ismét gyász azt a házat, mely a miénk is, a melyhez szívünk teljes szeretetével ragaszkodunk. A magyar nemzetnek most ez a legforróbb óhajtása!
(E. U.)

— **A kiegyezési ügyekben** már négy osztrák kabinetel tárgyalt a Bánffy báró vezetése alatt álló magyar minisztérium s ezt a listát meg kell immár toldania az ötödikkal is. Még vasárnap mult egy hete, abban állapotok volt meg Bánffy báró és Gautsch báró miniszterelnökök, hogy a kvóta ügyétől különválasztott kiegyezési törvényjavaslatokat e hó folyamán, közvetlenül az osztrák birodalmi tanács egybeülése után, benyújtják. Ugy tartották akkor, hogy ezt a benyújtást Bécsben még Gautsch báró fogja végezni s csak azután engedi át helyét már akkor dezignált utódjának, Thun grófnak. Budapesti politikai körökben nem tudnak bizonyosat arról, hogy miért nem várták be ezt az időpontot. A kormányváltozás siettetése, úgy vélik, nyilván azért történt, mert az osztrák pártok vezetőségével való előzetes értekezésekre alkalmasabbnak látszott a hatalomra lépő, mint a távozó miniszterelnök. Nem lehet másfelől kétséges, hogy az osztrák kormány vezetésében való eme sűrű változás is még inkább megnehezíti a Magyarország és Ausztria közti kiegyezés amugy is szerfölött komplikált problémájának a megoldását.

— **Az ugoocsi főispáni szék.** Vincz Gyula halála után Ugoocamegyében rögtön megindultak a kombinációk arra

TÁRCZA.

Az amerikaiak vallásossága.

Ha Dicsőffy nagytisztelt ur ki tudta mutatni, hogy Csokonai V. Mihály vallásos volt, mennyivel könnyebb nekem bebizonyítani, hogy az amerikai nép vallásos.

Érdekes az az általános hiedelem, hogy ha valami lehetetlen, kivihetetlen dologról van szó, mely később mégis kivihető és lehető lett, hazai lapjaink rögtön hozzáfűzik a kommentárt, hogy „nem állunk jól érte, mert a hír nagyon amerikai hangzik.” A nagy feltaláló Edison már írásban kiadta, hogy ne tulajdonítsanak neki mindenféle bolond feltalálást. Ő dolgozik szorgalmasan, csinált is már rubintot, gyémántot zsák-számra, de azok még mindig kisebbek egy gombostű fejnél. — Majd eljön az idő, mikor nagyobbak lesznek azok a drágakövek, sőt aranyat is fog előállítani. Erre fordítja minden idejét, nappalát éjjelét (néha 4 nap nem alszik), csak egy órát nem szentel a tudománynak, 10-től 11-ig, akkor templomba megy. Ez is csak egyszer van egy héten, de azt el nem mulasztja. — Nem tudom, hogy a „wizard” milyen valláson van, episcopa-

lis, methodista, baptista, presbyterianus, congregationalista, vagy az üdv hadseregéhez tartozik: de az bizonyos, hogy nem az atheista Ingersoll Róbert felekezéthez megy, mert délelőtt jár templomba, nem pedig este, mikor 6-8000 ember hallgatja ezt a kopaszfejű Ingersollt, a ki nem hisz senkiben és semmiben, és aki azt mondják, hogy csak akkor fog mégtérni, mikor Pain Tamás mégtért — a halálos ágyán.

Nem csudálkoznám azonban, ha a büvölő (wizard) a nép templomába járna (peoples church). Nem is templom ez, hanem egy derék, becsületes, minden szépre jóra kész gyülekezet, mely áhitattal hallgatja a felszólított tudományos férfiak előadásait, mint New-Yorkban De Witte Talmage, dr. Hirsch (zsidó), Chicagóban dr. Gonzalus, dr. Mangazerian, vagy a néhai dr. Swift (a nők kegyeltje) volt.

Ezek aztán beszélnek hazaszeretetről, barátságáról, martyrokról, becsületről, jótékonyaságról — Oly csend van, mindenki átérzi ezen okos embereknek az előadásait. — Egy órai áhitatos hallgatás és tanulás után hazamennek a hívők. A kimenetnél levő kosárába beledobnak egy-egy ezüst darabot, megveszik nyomtatásban valamelyik jó szónok beszédjét s azt mondják, hogy azoknak a száma a

legkevesebb a bünlajstromban, a kik a nép templomába járnak.

Mindenesetre a methodisták és presbyterianusok vannak legtöbben az Egyesült Államokban. — A katolikusok is nagyon szaporodnak, nagy contingest képezvén az irhoniak és az Olaszország söpredékéből Amerikába vándorló tudatlan és fanatikus népség. — Van már legalább 15 millió katolikus az Egyesült-Államok mintegy 70 millió lakosa között. Mikor Satolli baborost küldte Leó pápa meghaltalmazottként New-Yorkba, ez a jó ur mindjárt azon kezdte a dolgot, hogy felekezeti iskolákat akart felállítani. — Ennek azonban a municipium erősen ellene szegült. „Mit akar ez az idegen itt, a ki nyelvünket sem érti? Hát akkor az a szegény néger, zsidó, tót, chinai meg a milliomos fia, vagy a született amerikai, nem járhatnak együtt az iskolába, pedig nekünk az kell, hogy egyik ember olyan legyen, mint a másik, akár fekete vagy sárga, akár fehér legyen a színe.”

Magában New-Yorkban 30 különféle vallásfelekezet van. — New-Yorkban 130. Brooklynban 138, a most New-Yorkhoz csatolt falukban összesen 82 templom van, tehát a 3 1/2 millió lakosú „greater New-Yorkban” 350 tornyos templom van.

Ennyi házban csak imádkozhatják az „Istent”. És merem mondani, hogy hiába

nézve, hogy ki lesz Vincz Gyula utóda. A megyében most Szentpályi Jenő orsz. képviselőn kívül erősen emlegetik Vághó Ferencz mármaros-szigeti anyakönyvi felügyelőt s miniszteri biztost, a kinek a megyében nagy összeköttetései vannak s a ki hosszabb ideig szolgált épp a belügyminiszterium kebelében.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 7.

A szombati zárt ülés izgalmanak semmiféle külső nyoma nem mutatkozott a tisztelt Házban.

Álmatag hangulat terjedt szét a Házban. A program egyetlen „esomós” pontja is egy vízi tárgy volt, a *keleti tengerhajózás* dolga. A tompa zugásból mint az esőkopogás egyhangu moraja hangzott ki gróf *Károlyi* Sándor beszéde, hogy mit mondott, azt legfőleg a közvetlen szomszédai tudhatják, akik hallhatták, ha ugyan hallgatták.

Mikor befejezte beszédét, felállt — *Major* Ferencz.

Erre már felriadt a szendergő Ház: — Hát ennél is! Most is beszél?

Az elnöklő *Berzeviczy* azonban egyelőre leintette a szenvedélyes szónokot.

— Nem a képviselő ur következik!

Aki következett, az *Kovács* Pál volt a jobboldalon, aki beszédével kellemes felütést keltett. Főként a kivándorlásokról, a kivándorlók visszahozataláról beszélt, — majd a Vaskapuról szólva, a déli vármegyék ipartermékei számára gyűjtőállomást kért Orsovára.

Major Ferencz csak késett, — de nem mulott. A halk szavú szónok után felpattant a hangosan szavaló néppárti doktor egy nyaláb papirossal a kezében. Olyan kevesen voltak a teremben, hogy nem is volt érdemes — kimenni. A honatyák merengve néztek a szürke levegőbe, *Major* pedig odafordult az egyetlen hallgatójához, *Lukács* Gyulához, akivel olykor halk dialógusba is bocsátkozott.

Vele szerencsésen be is zárult az általános vita.

Dániel Ernő báró állt szólásra, hogy reflektáljon a vita érdemleges megjegyzésére.

— Az a szempont vezette a kereskedelmi kormányt — mondotta — hogy termékeink idehaza feldolgozva, piacot találjanak a külföldön és gyártmányaink

szórnak annyi átkot az amerikaiak fejére; hiába nevezik őket szélhámosoknak, humburgistáknak, schwindlereknek, annyi farizeus nincs köztük, mint közöttünk. — Ott hamar kitűnik, kinek van esze, tudománya, tanultsága. — A felvilágosodás, az eszme vezeti az embereket. Tezla Miklós, a világhírű elektrotechnikus, a ki Budapesten végezte iskoláit — bár Montenegróban született — soha sem nyerte volna el a „Hungarian Wizard” (magyar bűvölő) nevet, ha itthon marad. Hiszen a vallásosságban sem haladunk. Egyik rész holt nyelven hirdeti az Isten ígét, a másik régi tradíciókhoz köti a vallásosságot. — Semminemű modern dolgot nem viszünk be, különben komoly és monoton predikációnkba. Elfelejtjük, — hogy a XIX-ik század utolsó éveiben élünk, midőn már nem elegendő, hogy csak a tudatlan népet csaljuk a templomba, hanem meg kell mutatnunk, hogy predikációnk oly érdekesekek, hogy mindenki örömmel megy az „Isten” házába és ott csak jót hallva, tanulva, csak jót cselekedhessék. Ebben a tekintetben sokat tanulhatunk Amerikától.

Yankes.

legtermészetesebb piacát, a Keletet iparunk számára a lehető legjobban hozzáférhetővé tegye. Ennek a törekvésnek az egyik eredménye ez a szerződés, amely ime a tisztelt Ház birálata előtt fekszik.

Reflektálva az egyes felhangzott kifogásokra, kijelentette a miniszter, hogy a közlekedést teljesítő hajózási vállalat a célra, amelyet szolgálni hivatva van, teljesen elegendő. Gondoskodni kellett róla, hogy az eszközök és a feladatok egymással harmonikusak legyenek. *Komjáthy* Béla fejtegetéseire a miniszter kimutatta, hogy a kormány minden lehető elkövetett, ami tárgyaik versenyképessé tételére, amikor ezek számára olyan minimális tarifákat biztosított, amelyek őket a diadalmas konkurrencziára képessé teszi. Ez olyan nagy eredmény, hogy vele szemben a társaságnak adott szubvenziót túlmagasanak mondani nem lehet. Minden részletre kiterjedő felvilágosításokat adott a miniszter a tarifák dolgában kifejezésre juttatott aggodalmak tekintetében is.

Csakhamar következett a szavazás. A nagy többség elfogadta a javaslatot általánosságban; — az elnök pedig öt perc szünetet adott.

A részletes tárgyalás első szónoka megint *Komjáthy* Béla volt, a ki egész „viziszakemberré” fejlődött ebben a vitában. A miniszter tüstént megadta a szükséges felvilágosításokat. Apróbb felszólalások követték egymást, szólottak *Major* Ferencz, *Lukács* Gyula, közben természetesen a miniszter is. A részletes vitának különben *Lukács* Gyula volt az állandó szónoka; a ki azonban, szerencsére, nem igen tartott két percnél hosszabb szónoklatot.

Félkettőre szerencsésen letárgyalták a javaslatot részleteiben is.

Holnap déli tizenkét órakor lesz rövid ülés.

Az új kormány Ausztriában.

Gautsch báró, a ki február hó 26 án Budapestre utazott, már ott nyújtotta be őfelségének az egész miniszterium lemondását, főleg azért, mert nem volt abban a helyzetben, hogy rendezett parlamentáris viszonyokat létre hozhasson.

Gautsch helyzetét egyebek között a főiskolákon beállott diáksztrájk is nehezítette, mely ellen illetékes körökben a legnagyobb erély alkalmazását kívánták, míg *Gautsch* a békés elintézészt óhajtott. A király már Budapesten elhatározta, hogy elfogadja a *Gautsch*-kabinet lemondását. *Thun* Ferencz gróftól *Constanzból* Bécsbe hívták és *Bánffy* báró magyar miniszterelnököt a készülő kormányzaltságról értesítették és a múlt kedd óta *Thun* gróf kinevezetése befejezett dolog volt.

Thun gróf tényleg már napok óta tárgyalta az egyes vezérlő politikusokkal Kabinetjét a többség pártokból és pedig a konzervatív, alkotmányhü nagybirtok, lengyel és kat. néppártból alakítja. — Ugyanigy képezte gróf *Badeni* is a kabinetjét, csak hogy akkor a katolikus néppárt és *Dipaui* ez ellen állást foglalt.

A kabinet már majdnem teljesen komplet; csak egy személyes kérdés oldandó meg. Még pedig az, hogy dr. *Baernreither*, kinek közreműködésére *Thun* gróf miniszternek kiváló sulyt helyez, belép-e kabinetjébe, mert ezt pártja határozatától tette függővé. *Thun* gróf programjáról és feladatáról a következők jelenthetjük:

Az új miniszterelnök mindenekelőtt azon lesz, hogy a parlamentáris rendet helyreállítsa és a Magyarországgal kötendő kiegyezést perfekcionálja. Amennyiben a parlamentáris gépezet működését egyes pártok megakasztani törekednének és a házszabályok szükséges módosítását

is lehetlenné tennék, akkor az utóbbiakat parlamenten kívüli úton fogják megváltoztatni; de az új kormányval el fog követni mindent, hogy ez az eshetőség be ne álljon.

A *Thun* kabinet következőleg fog megalakulni:

Thun gróf: miniszterelnök és belügy,
Welsersheimb báró: honvédelem,
Wittek lovag: vasutügy,
Ruber dr.: igazságügy,
Kaizl dr.: pénzügy,
Baernreither dr.: kereskedelem,
Kast báró: földművelésügy,
Bylandt-Rheydt gróf: közoktatás,
Javorski lovag: galicziai tárczanélküli miniszter.

Az új kabinet, ha csakugyan így alakul meg, tisztán koalíziós miniszterium, melyben *Kast* báró a katolikus néppártot, *Baernreither* a német liberálisokat és *Javorski* a lengyeleket képviselné.

Thun gróf ma végleg megállapítja a kabinet listáját, azt holnap őfelsége elé terjeszti, és a kinevezések valószínűleg már holnap vagy esütörtökön jelennek meg a hivatalos lapban.

A debreczeni dalegylet évi jelentése.

Debreczen, márcz. 8.

A debreczeni dalegylet évi jelentését közöljük. Érdekeli ez a város közönségét, mely teljes mértékben méltányolja azokat az eredményeket, melyeket ez a kiváló buzgalmu és országosan népszerű kultúr-intézményünk fölmutathat. Debreczen kultúrtörténetében előkelő helyet biztosított magának a dalárda.

A siker főrésze a múltban a *Lengyel* Imre, a jelenben pedig a *Márk* Endre nevéhez fűződik. Krónikai hűségből jegyezzük föl e tényt, amelyet ugyis méltányol ez intézmény minden igaz barátja. Az évi jelentés a következő:

Tisztelt közgyűlés!

Eltelt ismét egy év, dalegyletünk fennállásának 35-ik éve.

Nyugodt öntudattal s örvendetes szível jelentünk a lefolyt 1897-ik évről azon eseményeiről, melyek a magyar dalegylet állanak szoros kapcsolatban.

Egyleti életünknek mozgalmasságát képe táru elénk, ha visszatekintünk a lefolyt egyleti évre.

Legkiemelkedőbb eseménytképez a lefolyt évben *délvidéki hangverseny körutunk*.

Evi jelentésünknek keretébe ezen nagyszabású hangverseny körutat dióhéjba se szoríthatjuk be, de gondoskodott a választmány arról, hogy az érdeklődők egy külön kiadott terjedelmes utleirási könyvből megismerhessék egyletünk életképességét s tudomást vegyenek e nagy horderejű utunk eseményeiről.

Péter Gábor dalegylet jegyző ur volt szíves a hangverseny körut megírására vállalkozni, kinek gondos, s sok tanulmányt igénylő műve általános tetszésben részesült, történeti vonatkozásaiban becses adatokat szolgáltat s így nemcsak szellemes, de tanuságos olvasmányt nyújt. Kérjük a t. közgyűlést, hogy *Péter* Gábor jegyző urnak elismerését és köszönetét fejezze ki.

Ezen ut leírásból 1. diszkötésű példányt *Sándor* szerb királynak és 1 diszkötésű példányt *Milán* ex királynak egyes óhajukra megküldöttünk, továbbá küldöttünk a példányokból a követségeknek, minisztereknek az érdekelt lapok szerkesztősegeinek s mindazoknak, kik körutunk létesítésében s keresztül viteleiben hathatós segélyünkre voltak.

Megjegyezzük, hogy az utleírásokban a belgrádi rész szerb nyelvre is le van fordítva, kinyomatva s függelékként hozzá fűzve.

Nagyfontosságú e hangverseny körvonalnak nemesak az, hogy idegen ajku nemzetiség látta városokat érintett, de főleg azon megbeesülhetetlen tény, hogy az ország határán kívül is tért hódított a magyar dal dicsőségének.

Szerbia fővárosában *Belgrádban* lobogtatta meg a debreczeni dalegylet diadalmias zászlóját s az a nép, melyről ellenséges indulatot olvastunk a magyarság iránt, a testvéri szeretetnek oly hatalmas érzületével öleit bennünket magyarakat keblére, hogy ehhez fogható fogadtatást még magyar társaság meg nem ért.

Az ünnepségnek se vége, se hossza nem volt s büszkeséggel töltötte el keblünket tudata annak, hogy a magyar dalnak varázsa bármerre is hangoztatjuk dalainkat, diadalt, elismerést arat s békítőleg összehozza az ellenséges népeket is s mint jó testvérek együtt ünnepelnek.

Hangversenykörutunk kezdődött Ujvidéken, azután Belgrád, majd Orsova, utána Temesvár, Herkules fürdő, N. Kikinda végül Kecskeméten végződött.

Ezen körutunk alkalmával különböző jótékony czélokra 429 frt 61 krt juttattunk, melyről számadásaink vannak, 3 helyen tartott hangversenyeinknek tiszta jövedelméről biztos tudomásunk nincsen s így azoknak számszerű eredményét nem is közölhetjük.

Mindenütt a legmelegebb rokonszenvvel találkoztunk s a legnagyobb örömmel jelezhetjük, hogy a nemzetiségek részéről oly kiváló figyelem s előzékenységgel fogadtattunk, hogy bátran kijelenthetjük, miszerint ily gyakori társadalmi érintkezések által lehetne elérni azt, hogy édes hazánk minden lakója, mint jó testvér érezze egymás iránt.

Belgrádi szép emlékeinknek hatása alatt ragadtuk meg már itthon az alkalmat arra, hogy testvéri jóérzésünknek az által is kifejezést adjunk, hogy a szerb nemzet nagy költője Karadzits Vuk István haza szállított hamvaira egy diszes koszorut küldjünk, melynek egyik szalagján a szerb czimer és szerb nemzeti szín pompázott.

Altalában igyekszik a dalegylet a kötött jó barátságának fentartására és ápolására.

Helyén valónak tartjuk hangverseny körutunkról szóló eme rövid jelentésünk befejezésénél megemlékezni a kereskedelmi miniszter ő Nagyméltóságának azon jóindulatáról, hogy messzemenő vasuti árkedvezmény nyújtása által segítségünkre volt körutunk létesítésében, kérjük a t. közgyűlést, hogy ezt hálás köszönettel vegye tudomásul.

Ugyszintén meg kell emlékeznünk hazaérkezésünk alkalmával a vasuti indobáznál történt lelkes fogadtatásról is.

Minden jó és szépért hevülő polgármesterünk Simonffy Imre együletünk disztagja az éljenző nagy közönség, a városi testvér dalegyséletek közepett a városi tanácsossal élén üdvözölt bennünket s ösmerie el az újabb dicsőséget, melyet kivittünk s melylyel Debreczen városnak ismételve tiszteletet, becsületet szereztünk. Ily kitüntető figyelem bizonyára csak büzdítőlág hat az együleti tagokra s kulturális ténykedésünkben a legmegfelelőbb elismerés mi egy testületet érhet.

Méltóztassanak ezt örömmel venni tudomásul.

Ezek után a lefolyt 1897-ik évben tanusított munkásságunkról következőkben jelentünk:

Nyilvános testületi szerepléseink következők voltak: Közreműködünk:

Márczius 15-én a főiskolai ifjuság által évente rendezni szokott hazafias ünnepélyen,

Ápril 6-án a városi nyugdíjalap javára a színházban rendezett hangversenyen,

Junius 17-én Tom Béla zeneakadémiát végzett hegedű művész s helyi működő erők bevonásával rendezett nagyszabású hangversenyen,

Augusztus hó 1-én a Nagyerdőn rendezett nagy népünnepélyen,

Augusztus hó 2-án az 1849-iki debreczeni csatában elesett horvátok emlékére évente rendezni szokott kegyeletes ünnepélyen,

Október 6-án az aradi 13 vértanu emlékére tartani szokott gyász isteni tiszteleten.

November 17-én Csokonai Vitéz Mihály nagynevű költőnk születése napján a „Csokonai kör“ által rendezett felolvasó estélyen,

Tartottunk öt nyilvános dalestélyt, melyeknek mindenike oly nagy látogatottságnak örvendett, hogy nagy sajnálatunkra a n. közönség egy részének helyet sem tudtunk nyújtani,

Közreműködünk közéletünk kiválóbb egyéneinek temetésén köztük Nemes Kálmánné, Beér Etelka, Örvényi Vilmos alapító tagunk és szeretet polgármesterünk nejeének Simonffy Imréné szül. Tóth Julianna temetésén.

Képviseltette magát együletünk:

Junius hó 6-7-én a n.-kikindai első polgári dalegyletnek zászlófelavatási ünnepélyén, hol egy diszes zászló szalagot nyújtottunk át a testvér dalegyletnek,

Junius 5-7-én a szegedi dalárda 25 éves fenállásának ünnepélyén,

Junius 20-án a bpesti asztalosifjuság dalegylete zászló felavatása ünnepélyén,

Julius hó 4-én a Zágonyi dalegylet zászlófelavatási ünnepélyén,

Augusztus 20-23-én a zombori kaszinó együleti dalárda 25 éves fenállásának ünnepélyén,

és végül aug. 22-én a n.-szalontai dalegylet zászló felavatási ünnepélyén.

(Vége köv.)

Mérgező anyagok.

Irta: Doktor.

Debreczen, márczius 8.

Alig egy néhány nappal ezelőtt kövér betűs újságczikk emlékeztet meg egy a mérgezések történetében csaknem párja nélküli esetről, a midőn egy fővárosi gyár 150 munkása, mindannyian egy ételnem elfogyasztása után mérgezési tünetek közt megbetegedtek. A hír mindenesetre érdekes, sensatiós volt, sokan elolvasták és az egymást rohamosan felváltó események ma már el is feledteték azt. Ez esetből kifolyólag nem lesz érdektelen, ha reámutatunk azon körülményre, mely ezen mérgezést előidézte és kiterjeszkedünk azokra a kísérletekre, melyek sok részben idevonatkoznak.

Már igen régi időben, midőn még a kísérleti vegytudomány csak gyermekkorát élte, kísérletet tettek sokan a czéltől, miként lehetne az emberek szükségleteire szolgáló táplálékot, tápszereket olyan állapotba hozni hogy azok sokáig elálljanak anélkül, hogy alkotó elemeikből semmit el ne veszítsenek. Hogy e kérdés megoldása igen fontos nemzetgazdasági érdeket képez, az minden indokolás nélkül igen könnyen belátható. Eppen nem csudálandó tehát, hogy a feltalált kezdetleges, ugy nevezett konzerváló anyagokon kívül a gomba módra szaporodó vegyi szerek tömkelegében folyton keresik és gyártják azokat, melyek e czélra alkalmasok lehetnek.

Az ételnemek konzerválásában régtől fogva fontos szerepet játszik a főzés, füstölés, ujabban a tápszerek viztartalmának eltávolítása, a rothadási bacteriumok szaporodására szolgáló alkalmas anyagok kivonása, továbbá az ugynevezett sterilizálás, magas gőz behatása a tápszerekre stb. A salicylsav konzerváló hatását régen ismerik, használata meglehetősen el is terjedt. Ezen szerek és konzerváló módok egyike sem ártalmas az egészségre s többé-kevésbé meg is felelnek a czélnak. Azon erősebb szerek azonban, melyek — igaz, hogy előlik a rothadást, erjedést okozó láthatatlan lényeket és gombákat, de magukban véve többé-kevésbé ártalmalmasak, mérgezők az anyagcsereben. — Ilyenek pl. a rézgálicz, sublimat, aether, arsen, alcohol, carbol és ama rengeteg számú idegen elnevezésű szer is, melyek ezeket tartalmazzák; ilyen azon anyag is, amely a fent idézett mérgezési esetet okozta, az ugynevezett: mayol. Ez nem egyéb, mint natriumflorid (folsavas natricin), melylyel a többek között a burgonyát is olyan állapotba akarták hozni, mely állapotában rothadás nélkül sokáig eláll anélkül, hogy benne a burgonyaméreg: a solanin, mely különösebben a csirázó burgonyában van meg, felléphetne s a burgonya erjedésbe mehetne át.

A natriumfloridot szeszgyárakban már régebben alkalmazásba vették, a hol is az erjedésnek egy éppen kellő fokát képes előidézni; de az ezen gyárakban nyert és hizlalásra használt tápszer azonban mindannyiszor mérgezője lett a hibás állapotoknak. E mérgező hatása miatt aztán teljesen ki is küszöbölték a használatból.

Ime most megint találkozunk vele, mint burgonya conserváló szerrel; igaz ugyan, hogy conserválja a burgonyát, de a natriumfloridból a gyomorredv behatása alatt folsav is hasad le, mely sav, erősebb lévén a gyomortósavánál, kétségtelen méreg és csak az elfogyasztott mennyiségtől függ mérgező hatásainak kifejlődése. Tünetei igen heves gyomor és bélhurutban s rendkívül fájdalmas görcsökben nyilvánulnak, melyek aztán, ha nagyobb mennyiségű ily módon praeparált tápszer jut a szervezetbe, halálos kimenetelt is okozhatnak.

Ezekből tehát látható, hogy nem lehet oly könnyedén napirendre térni ezen montstre mérgezési esettel és ha tekintetbe vesszük, hogy ma már a kereskedésekben conservált hus, tej, vaj, különféle gyümölcs, burgonya, halak stb. vannak forgalomban, ezen visszaélés a conserváló anyagokkal, kétszeresen fontos s lelkiismeretessé teszik a felügyeletet. Ezen anyagok gondos figyelemmel tartása orvosrendőri szempontból éppen olyan fontos közegészségügyi tényező, mint bármely más intézkedés, mely a közegészségügy keretében tartozik. Erre pedig a vegykísérleti állomások vannak hivatva, melyek figyelmét ez uton is felhívjuk a jövő teendőit illetőleg.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Bérczi kapitány ügye.

Budapest, márczius 8. A Kovács F. Sándor ismeretes röpirata alapján mely súlyos vádakkal illeti Bérczi kapitányt, Rudnay Béla főkapitány Bérczi kérelmére megindította a fegyelmi elővizsgálatot. A vizsgálat vezetésével megbízott Lassner rendőrtanácsost bizta meg, aki ezt a napokban befejezván a főkapitány ez ügyben megszüntető határozatot kapott. A főkapitány határozatának indokolása rendkívül terjedelmes és néhány ivre terjed.

Az ünneplő főváros.

Budapest, márcz. 8. A székes-főváros holnapi közgyűlése elé a tanács a következő indítványokat terjeszti a 48-as törvények szentesítésének félszázados évfordulója alkalmából:

1. hogy a főváros törvényhatósága április 11-én d. u. 4 órakor rendkívüli ünnepies közgyűlést tart, melyen a nap jelentőségét méltató ünnepi beszédet fognak mondani,

2. hogy a közgyűlésből kifolyólag a királyhoz hódoló feliratot intéznek, melyet a főpolgármester vezetése alatt küldött-ségileg nyújtanak át; és

3. hogy a közgyűlés napján a király tiszteletére szerenáddal kapcsolatos fáklyásmenetet rendeznek.

Petőfi és Jókai.

Budapest, márczius 8. A legközelebb megjelenő Petőfi-albumba Jókai a következő cikket írta: Petőfi Sándor. (Ötven év után.)

Szobrod előtt állok: beszéded hallgatom.

Mert beszél a szobor, csak érzék kell hozzá, amely megtudja hallani, mit?

Az érez lát, a kő érez, ha emberi alakot öltött.

E szobrot egy nép szerelme teremté, s amit ez hoz világra, annak élete van. S ha szülője hallhatatlan, szülötte is az lesz.

Ötven év múlt el azóta, hogy szavad elhangzott: Talpra magyar! s még mindig hangzik.

A honfi kötelességnek soha sincs pihenése.

Küzdünk, fáradunk, védjük a hazát, a szabadságot, a nemzetiséget. Te mondtad; azt tesszük.

Körüljártad e kerek földet, megismerted minden népét; a hogy azok megismerték a te műveidből a mi nemzetünket s visszatértél azzal a szóval, hogy „hazánk még mindig bokréta rajta.“

A sors, a világszellem, a történet ura ellenkező irányban vitte el e föld körüli uton hazánkat, mint amerre te akartad: mégis oda hozta el, ahova te akartad.

A szó tetté vált.

A mit magad előtt látsz, az mind a te szavadnak megtestesülése. Látod az „arany szabadságot“ és azt a népet, mely, ha a haza kívánja, még ebből az aranyából is tud áldozni. Vaslánczaink ninesenek már: A mi összeköt az aranyláncz s azt nem rágja le a rozsdá.

Uj világ, uj szellemélet támadt szerte a hazában, de ebbe az új életbe mind saját megálmódott, megjósolt eszményképeidre ismersz.

S akár hová nyitsz be széles e hazában, palotába vagy kunyhóba, saját képmásodat látod szembőnni: otthon vagy mindenütt: kastélyok esarnoka, nádastetők pitvara, virágosrét, dalaidtól zendül.

Majd mikor meghallod félszázad évfordulóján azt a felriadó üdvkiáltást, amit egy erős dandár zendít fel szobrodhoz — mert az a kis csoport a szellem harcossainak, a szabad szó uttörő munkásainak csoportja, a kit te vezettél, azóta dandárrá nőtt fel — fölébredsz-e arra? megszólalsz-e arra? szavadat meghalljuk, a kik akkor ott leszünk, lelkünkbe be zárjuk és követni fogjuk. „Talpra magyar!“

Jókai Mór.

Munkás betegsegélypénztár.

— Kimutatás és mérleg 1897. —

Nehéz az élet! ezt hangoztatja ma az ország lakosságának legnagyobb része mert a rossz termés, a társadalmi bajok és ezeknek tévesen alkalmazott hamis orvos szereit, a nagy magyar Alföldön bele döntötték különösen a munkás embert abba az árokba, amelyből segítőkész nyújtása nélkül alig tud kikapaszkodni.

A mindennapi kenyérért való küzdelem nyomorúságait még inkább fokozza az, ha a szegény ember lakásába, beteszi lábát az utolsó falat költségeit is felémészto betegség, vagy ha ezen titkos féreg fogai kidöntik a családfentartók élőfáját, vagy elragják a tönsz egyes virágának, valamelyik családtagnak életgyökerét, akkor nehezedik a bánat mellett a gond teljes sulya az életben maradtakra, ha valjon honnan vegyék az anyagi támaszt arra, hogy kedveseik megadhassák illő módona végtisztességet, és ha a kenyér keresőtől fosztotta meg a sors a családot addig míg valamire kereset nem nyílik, ne legyen kitéve a gyászoló család az éhezés kinszenvedésének is.

Ezeket vették figyelembe azok a jó emberek, akik a „debreczeni önálló betegsegélyző pénztár“-t létesítették, megértették azt, hogy hiába ábrándoznak egy szebb jövő álmoképein, rájuk csak akkor dereng a jobb lét hajnala, ha ők éber munkálkodással, és váltvetett igyekezettel önmagukban keresik a boldogulhatóság és anyagi fejlődhetőség tényezőit, és iparkodás és józantakarékosság révén oda igyekeznek, hogy ne döntse őket végső nyomorba a legborzasztóbb vendégnek, a halálnak belépése sem.

Ez a derék kis egyesület szerény körben kezdette meg évekkkel ezelőtt működését, amelyet azonban egy pillanatra megzavart egy magáról megfélemedezett lelketlen embernek könnyelműsége és mármár majdnem beleveszett az egyesület is abba az örvénybe, amelyben a volt elnök Szabó Bálint az emberi legtöbb kincsét, a becsületét elvesztette.

Talán kilehelte volna lelkét ez az életképesnek mutatkozott egyesület, ha tanácsaival, jó indulatával, nemes szívével és lelkével nincs közelben az annyi bajokban már segítő orvos, Debreczen szab. kir. város érdemű főkapitánya Boeckó Sámuel, a ki buzdító szavaival ismét életre keltette a tetszhalott egyesületet, a melynek első dolga volt a tisztviselői karnak lelkiismeretes, tisztességes emberekből való megalakítása; ennek köszönhető azután, hogy az 1897. április 1-től december 31-ig terjedő időre oly szép eredményről szólhat a kimutatás és hozzánk be- küldött mérleg.

Miután a betegsegélyző pénztár iránt a megérdemelt bizalom teljesen helyreállott, megérdemli ez a kérdés, hogy ezzel és ennek fejlesztésével társadalmi érdekek szempontjából is, de meg saját érdekekben ne csak a munkások, hanem a munkaadók is komolyan foglalkozzanak

Hiszen ma napság minden tekintélyesebb vállalat is alakít a saját kebelében ilyen segélyző egyesületet, a munkás biztosítás mind inkább általánosul és természetes is, hogy szellemi és anyagi fölényben levő embereknek a feladata az értelmetlenebb és szegényebb embertársaik érdekeiről is gondoskodni, — azért ajánljuk ezen üdvös, humanus intézményt a munka adók figyelmébe akiknek érdeklődése és jóakarata van ugyszólván egyedül pradestinálva arra, hogy ezen elismerést érdemlő egyesület felvirágozzék, hogy szegény, szorgalmas, tisztességes tagjainak a minél messzebb menő kedvezményeket megadhassa.

Richer Károly elnök és Vetéssy

Mihály titkár ügybuzgalma megadta a lendületet ismét az egyesületnek, — a munkaadók jó indulata és a munkások jól felfogott érdekének összehatása hiszszük, hogy lehetővé teszi azt, hogy anyagilag megerősödve fog fejlődni és virágozni ezen pártolást érdemlő emberbaráti intézmény.

F. J.

Mulatságok.

A borbély- és fodrász-segédék által márczius 13-án vasárnap, a „Korona“ ezimű táncsteremben jótékonyszélű zárt-körű táncestetélyt tart. Belépti-dij: Személy-jegy 60 kr. — Családjegy (3 személyre) 1 fnt 50 kr. A jó talpalávalót Kiss Béla zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre is válthatók a rendezőség minden tagjánál és este a pénztárnál. Felülfizetések a népkönyha alapja javára köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Gyászrovat.

† **Halálozás.** Özv. Waldmann Mártonné Sugár Juliánna asszony meghalt 49 éves korában. Széles körű rokonság gyászolja. Ma d. u. 4 órakor temetik a Széchenyi-u. 1762. sz. háztól.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „otthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtő-szekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknel Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a fellek megjelenhetnek minden szerdán.

Zóna-mészárszék helyisége Csapó-ucza Slezák-féle ház, a gyógyszerár mellett, továbbá a kenyérpiacon a Szikszai-féle hában. Beiratkozhatni a székhelyiségekben, továbbá a D. E. és R. U. szerkesztőségeiben és Thót Lászlónál Csapó-utca 319. A jelentkezés legzélszerűben levezetőlap utján történhetik.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban szerdán délután 3 órakor bőjti istentisztelet lesz. A szt. beszédet **Materny Lajos** főesperes tartja.

— **Személyi hír.** Ferenczy Bertalan prépost, szabocsi főesperes városunkban időzik és testvérének, Ferenczy Elek főszolgabírónak szivesen látott vendége.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Tegnap népes ülést tartott a jog- s pénzügyi bizottság Vecsey Imre tanácsnok elnöklése mellett. Hajdumegye pártolás végett megküldött feliratát a szocialista izgatások korlátozása tárgyában tudomásul venni javasolja a bizottság. Ellenben véleményezi, hogy a kézi munkára nevelő

országos egyesületbe három évre 10 frt díj mellett pártoló tagul lépjen be a város. K. Tóth Sándor h. vásárbíró azon kérelmét, hogy részére a sertésvásárok hosszas szünetelése miatt szenvedett jövedelem esonkulás kárpótlása fejében rendkívüli segély adassék, — nem pártolják. E tárgy alkalmat adott Szabó Kálmán bizottsági tagnak, kamarai elnöknek azon indítvány megtevésére, hogy a szervezeti szabályzatnak a vásárbírószágra vonatkozó része olyképen módosíttassék, hogy a vásárbírók tisztességes javadalmazását a rendes fizetés képezze és ne legyenek a járlatok, kiállításáért járó bizonytalan díjakra utalva. — Ezek a díjak pedig a város házi pénztárát illessék. Ez indítványt a bizottság elfogadván, pártolólag terjeszti a tanács elé. Két telexszerzési ügyön kívül néhány kisebb jelentőségű tárggyal foglalkozott még a bizottság.

— **Emke.** Az Emke igazgatósága holnap délután Dégenfeld József gróf főispán elnöklése alatt ülést tart.

— **Fazekas Mihály emléktáblája.** A Ludas Matyi szerzője Fazekas Mihály lakóháza helyét jelölő emléktábla mintázatát tegnap délután megtekintette a Csokonai-kör választmányának több tagja Széll Farkas vezetése mellett. Tóth András eme legújabb művével nagyon meg volt elégedve a küldöttség s megadta a művésznek a felhatalmazást arra, hogy azt mihamarább elkészítse. A fekete márvány tábla tudvalevőleg barokk stílusú keretbe lesz foglalva s a keret mezőiben levő öt relief a Ludas Matyi legelső eredeti kiadásában megjelelt képeket ábrázolja, a hatodik relief pedig Csokonait és Fazekast tünteti fel, amint a Fazekas udvarán levő lugasban poharazgatnak. Az emléktáblára a következő szöveget vésik:

Itt állott az a ház, melyben
Fazekas Mihály
a Ludas Matyi hírneves szerzője
élt munkált és meghalt,
1766—1828.
Emlékezetére emelte a
Csokonai-kör
1898.

A táblát a kereskedelmi és iparbank várad-utcai palotája homlokzatába, a Corsó kávéház két déli ablaka közé illesztik be, a jövő hónap folyamán.

— **A házzámozás.** Stabl Géza főmérnök tegnap betértesztette a tanácshoz az új házzámozás alapjául szolgáló térképet, a házzámokat és utcaneveket feltüntető táblák szállítása föltételeit, néhány gyakorlati szempontból figyelemre méltó észrevétel kíséretében. Így szükségesnek látja, hogy a sarok telkek mindkét oldalon megszámozottassanak és kívánatosnak tartja az új kerületi beosztást, amiről a tárgyalások során is volt szó. A házzám táblák alapszíne kék lenne, sárga színű számokkal (Ezek a város színei). A kerületet pedig élénk vörös színű római számok jeleznek. A táblákon a számok haladását nyíllal jelölnék.

— **Államsegély a szováti intézeteknek.** Szovát község lakosainak a belügyminiszter nemrég ötszáz forintot küldött segélyként. Most újabban háromezer forinttal segítette a szovátiakat. — A megye felterjesztésére kölcsönképpen adta ezt az összeget a kormány a szováti intézetes lakosságnak, mely összeget ma küldték meg Debreczenbe.

— **Az Áron és Antal-féle telkek megszerzése.** Antal Mór megvételre ajánlotta a városnak Széchenyi utcai 636 □ ölt területű házastelkét 28500 frtért. A véleményadásra felhívott jog- és pénzügyi bizottság városrendezési szempontból (a Kereskőz kiszélesítésére nagyon alkalmas ez a telek s még eladható házhely is marad belőle) ajánlja a megvétel. Szabó József főszámvevő kezdeményezésére Áron Miksa is kész a városnak eladni a Piacz és Kisujtca sarkán levő házát ondódi földjével együtt 70,000 frtért. Nyilatkozatot is állított ki, amely őt 1899. január 1-ig kötelezi. A jog- és pénzügyi bizottság úgy városrendezési, mint pénzügyi érdekből igen nyomós indokokat talált, amelyek ezen ház megszerzését is tanácsolják. Ennélfogva indítványozza, hogy az Áron ház a Kisujtca torkolata rendezésére és az ottani építkezésekre megszavazott 350000 frt terhére sietősen megvásároltassék. Áron Miksa 3 év előtt 90000 frtot kért ugyanezen telekért.

— **A Petőfi dalkör estélye.** A Petőfi dalkör márczius 15-én az Arany Bika szálloda dísztermében ünnepélyes megnyitót estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Nyitány. 2. Szózat, előadja a dalkör. 3. Elnöki megnyitót, tartja Komlóssy Arthur elnök. 4. Talpra magyar, hi a haza! előadja a dalkör. 5. Szózat, Medgyesi Piroska kisasszonytól. 6. Őseink emléke, Huber Károlytól, előadja a dalkör. 7. Alkalmi költemény. Irta és szavalja dr. Benedek János. 8. Kölcsey himnusa. Előadja a dalkör. A műsor befejezése után társasvacsora. A díszteremben felterített asztalok mellett csupán azok foglalhatnak helyet, kik vacsora jeggyel is bírnak. Kik csupán belépti jegyet váltottak, a rendelkezésre álló 36 páholyban és a nagytérlem mellékesarnokaiban nyerne elhelyezést. — Vacsora után táncz.

— **Purim.** Adar 14. a mikor fogyóban van már a hold, visszaemlékeznek a zsidók a szorongás napjaira és arra a szépséges szép zsidó leányra, a kinek kicsattanó piros ajka, üdvösséget sugárzó szeme megmentette az egész zsidóságot. Ismerjük a bibliából Eszter történetét, a szép, erényes Eszterét, a kibe elvesztette lelkét a király. Haman, a zsidók üldözője megfogadta, hogy semmivé teszi a zsidóságot s már-már vélt ért, a mikor a szorongatott zsidók védelmére kelt Eszter és a mindenható szerelem. Hamant megölették s a zsidóság meg volt mentve. Adar 14. e hó 10-ére esik, Kilencedikén olvasgatják majd a jámbor zsidók a Megilat — az Eszter könyvét — s tizedikén hegyen-völgyön lakadalom.

— **A csendőrség köréből.** Megbízható forrásból vett értesülés alapján közölhetjük, hogy a csendőr-törzsmesteri állás szervezési ügye sikert biztosító mederben halad. Ismerve az ügy folyását, azon reményünknek adhatunk kifejezést, hogy a törzsmesterség nemsokára, talán már az ideai husvétig rendszeresítve lesz és a kinevezések meg fognak történni. Az ügy tehát lassan, de biztosan halad előre.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Borzalmas módon akart véget vetni az életének az éjjel egy huszár a katonai csapatkórházban. Tarnóczy János mentelmi gyógykovács szakaszvezető tegnapelőtt lovakat vezetett a vasúthoz, hogy azokat az egyes mentelep állomásokra vigyék. Egyik ló a különben jóvalavó és kötelességtudó katonát hasba rugta. Tarnóczy a rugás után eszméletlenül terült el a földön s bajtársai a súlyos belső sérüléseket szenvedett katonát a csapat kórházba szállították. A szegény szakaszvezető nehéz, borzasztó fájdalmakat szenvedett s hogy kínjaitól megszabaduljon, végzetes tette határozta el magát. Az éjjel, mikor a kórházban a betegek már mind aludtak, egy beretvával elvágta a nyakát. Irtózatos vágás volt. Az egyik fül tövétől a másik fül tövéig metszette át nyakát. A szerencsétlen huszár kinos hörgésére felébredtek a betegek és a felügyelő. A kórházból azonnal értesítették dr. Blasius ezredorvost, kór-

házparancsnokot és *Ernstein* főorvost, kik nyomban kimentek, hogy a szükséges orvosi segélyben részesítsék. Az orvosok kimosták a sebet, összevarrták a rettentés vágást. Mesterséges uton lélegzést idéztek elő s mesterséges uton táplálják is. A szerencsétlen katona állapota még ezideig bizonytalan. A csapatkórház kitűnő orvosainak kiváló s gondos gyógykezelése talán visszaadja az életnek a szerencsétlen katonát.

— **A Szabad Hajduk története.** A M. Tudományos Akadémia II. osztálya tegnap délután öt órakor rendes ülést tartott. Az ülésen Komáromy András olvasta föl Hajdu és Szabolcs vármegye, továbbá Debreczen, Bősörmény, Szoboszló Nánás, Dorog, Hndház, Vámos-Pécs és az árvavári levéltárban a Szabad Hajduk történetére vonatkozó kutatásainak eredményét.

Az összegyűjtött levéltári anyag java része a hajdu vitézek történetének Boeckay támadásától II. Rákóczy György bukásáig tartó időszakra vonatkozik. Boeckay fejedelm 13 kapitány alatt összesen 9254 bujdosó vitéznek adott hajlékot, kenyeret és nemesi kiváltságot. Letelepítette őket Kálló városában, Nánáson, Dorogon, Hadházon, Bősörményben, Vámos-Pécsen stb., hogy Magyarországot a székelyek módjára fegyverrel szolgálják. A dorogiak kivételével, a hajduk mindannyian magyarok és refermátusok voltak. A mi idegen elem: rác, oláh és tót akadt közöttük, az mind Hajdu-Dorogon telepedett le, melynek kapitányai még a XVII-dik században is rácok voltak. — A múlt században már egy elmagyarosodtak, hogy csak az idegen hangzású nevek, meg a rác és oláh nyelven való isteni szolgálatok őrizték meg az idegen származás emlékét. Ertekező felemlit egy régi statutumot is, melyben a dorogiak egy szabályozták az isteniszolgálatok megtartását, hogy az isteniszolgálat felváltva rác és oláh pap végezze náluk. Dorogon tehát úgy látszik, hogy a XVII-dik században a lakosság vallása még nem volt ruthén.

A hajduk a XVII. században a kassai generális alá tartoznak s a magisztrátus feje minden városban az általa kinevezett kapitány volt. Később azonban a hajdu városok úgy ezeket, mint a tanács többi tagjait is szabadon választották.

A hajduk papjaikat nagyon megbecsülték, ellátásukról tisztességesen gondoskodtak és mikor még kevés irástudó ember akadt közöttük, az országgyűlési követségbe is rendesen ezeket küldötték.

A hajduságban még a parasztok is oly kiváltságokat élveztek, minőt 1848. előtt sehol az országban. Itt ugyanis nemesek a hajduk, de még a parasztok sem fizettek dézsmát, füstpénzt, robotot pedig egyáltalán nem is szolgáltak, hanem a nemes emberek földjét harmadában művelték.

— **Köszönetnyilvánítás.** A következő sorok közlésére kértünk föl: Elhalt Nagy Amália nénénk temetésén megjelent, — s az ez által gyászunkban részt vett nagyérdemű közönségnek kegyes megjelenéséért hálás köszönetünket fejezzük ki, Nagy Ferencz, Miklós, Mihály és Ilona.

— **A debreczeni izr. betegsegélyző s ápoló nőegylet** f. é. február hó 26-ikán tartott teaestélyén felülfizettek: 14 fortot légszeszgyár igazgatósága, 10—10 frtot dr. Wolafka Nándor, Fischbein Ignác és neje, 8 frt 50 krt Hauer Bertalan. 7 frtot Balkányi Miklós dr. 6 frtot, Rannkel H. és fia. 5—5 frtot özv. Berger Henrikné, Berger Jenőné, Berger Vilmosné, Biederman József, Falk Lajosné, Fried Emilné, Fisch Ignácóné, Fisch Lajos, Glück Venczelné, Harstein Péterné, Harstein

Kálmáné, Kandel Ferenczné, Popper Mórné, Kemény Mórné, Lichtschein Mózesné, Popper Alajosné, Ormódi Lajosné, Reichman Ármán, Weisz Menyhértné, Simonffy Imre 4 frtot, Baum Miksáné 3 frt 50 krt. gróf Dégenfeld József, dr. Kemény Gyula. 3—3 frtot Balázs Bertalané, Berger Mórné, Balkányi Emil dr. Drucker Mórné, Fejér Ferenczné, Goldblatt Jakabné, Geiger Simonné, Kacs Kovács Ivánné, Moskovics Jenőné, Nagy Jakabné, Weisz Léviné, Weisz Sándorné, Weisz Mórné. 2—2 frtot Bakonyi Samuné, Berger Fischbein Fáni, Darvas Izidorné, Deutsch Adolfné, Eilsner Henrikné, Falk Árminné, Freund Jenőné, öz. Fried Károlyné, Fleischmann Mór, Fischer Adolf, Grósz Mórné, Jakobovics Aladárné, Jónász Lipót, dr. Kola János, Keiner Adolf, öz. Kacz Józsefné, öz. Harsányi Sámuelné, Kellner Károly, Kellner Dávid, Kaszanyitzki Endre, dr. Kemény Mór, Klein Ignác, Kohn Lipótné, Lusztig Károly, Lichtschein Sámuelné, Liederman Mihály, Abeisels Vilmosné, Márkus Miksáné, Mihálovics Jenő, dr. Reichard Manó, Rosenberg Simon, Rosinger Gizella, Rosenthal Zoltán, Szántó Győző, Szent-Királyi Tivadar, Stern Józsefné, Stein Zsigmondné (Emőd), Singer Sándor (Bécs). ifj. Schvartz Vilmos, Stern Izidorné, Váradi Ignáczné, Weichinger Károlyné, Zádor Lajosné 1 frt 50 krt. Bernát Jenőné, dr. Brunner Lajos, Bekény Péter, dr. Fon Antal, Fisch Testvérek, dr. Glück József, Hegedüs Pálné, Jámbor Jánosné, Kohn Lajos, Lusztig Lajos, Muraközy László, Meskó Antal, Mandel Mártonné, Rosenfeld Salamonné, Márkus József, Rosenberg Albertné, Steinback Sándor (Bécs). öz. Schenk Leoné, dr. Weinberger Sándor. 1—1 frtot dr. Berger Andor, Bródi Henrikné, öz. Brammer Henrikné, Burger Izóné, Békéssy Lászlóné, Békés Lajos, dr. Fái Márk, Fried Lajosné, Eisler Izidor, Fischer Emanuelné, Fenyéri Mór, Fuchs Samu, Goldstein Mór, dr. Glück József, Halmágyi Sámuel, Hevesi Gyula, dr. Hegedüs Jenő, öz. Harsányiné, Jónász Mór, Jakobovics Róza, Kon Lajos, Klein Miksa, Knöpfler Simonné, Kemény Ferenczné, Kiss Adolfné, ifj. Kohn Mór, Liederman Henrik, Krémer Jakab, Lichtmann Lajos, Lamberger Ignácné, dr. Löfkovics Márton, Lusztig Dezső, Márton Gyula, Pallay Miklósné, Preiser Salamonné, Rosenfeld Salamon, dr. Róza Mór, Rosenberg, Rosen Gyuláné, Rosenberg Józsefné, Radó Sándor, Stark Ignác, Stark Mártonné, Schvare Vilmosné, Steinberger Gyula, dr. Szűcs Miklós, Schvare M. L. Schönberger Vilmosné, Tóth Béla, Turai Farkas, Táfler Ignác, Veresné Szathmáry Teréz, Varga Lajosné, dr. Weisz József, Weisz Lajosné, Wilhelm Samuné, Zoltán Hermané, Weisz Bernátné, Ungár Lajos. 50—50 krt Glück József, Glück Adolfné, Falk Imre, Farkas Mór örnagyné, Kacz Jakabné, Hoffer Károly, N. N. N. N. Perfler Tódor, N. N. Radnai Mór, Strauss mérnök, Világfi Miksa. (Vége következik.)

x **Nemesek Magyarországon** legelterjedtebb a Ferencz József keserűviz, hanem a világkereskedelemben is virágzó kiviteli ezikk helyét foglalja el. Bevásárlásánál nagyon ajánlatos csakis „Ferencz József keserűviz” elnevezést használni, nehogy máz csekélyebb értékű vizet kapjunk.

x **Tavaszi toifettek és kalapok** beszerzésére ajánljuk t. hölgyolvasóinknak A. Legrand divatszalonját (Budapest, IV. Váci-utca 25.), hol a legújabb és legegységesebb toifettek, kabátok eredeti párisi és angol minták után, valamint a legdivatosabb kalapok Mme. Legrand személyes felügyelete alatt mérsékelt áron készíttetnek. E kiváló divatműterem oly sikkosen és izléseesen dolgozik, hogy hölgyeink saját érdeküket védik, ha toifetteiket és kalapjaikat A. Legrand divatszalonjában rendelik meg.

Irodalom és művészet.

* „Pillangó.” A „Pillangó” társadalmi és művészeti élelapp hatodik száma megjelent. Tartaluma az állandó alakokon kívül 30 remek illusztráció és számos adoma. A „Pillangó” a család lapja. Apa, anya, bátran kezébe adhatja a lapot a kicsinyeknek is. Elolvashatja a serdülő leányka ép úgy, a mint hogy elolvashatja a kis kotnyeleskedő iskolás fiú, — a ki azt hiszi, hogy neki már mindent szabad olvasni. Nincs benne semmi a mi megmetélyez, száműzve van hasábjain a kétértelműség. A „Pillangó” szerkesztősege és klanódivatala Budapestben, Teréz-körút 35. sz. a van. Előfizetési ára negyedévre egy forint. Mutatványt kívánatra küld a kiadóhivatal.

SZÍNHÁZ.

Hadak útja.

— Irta: **Verő György.** —

(Színre kerül a debreczeni színházban márcz. 15-dikén.)

Márczius 15-dikén, a szabadságharc ötvenéves emlékére Verő György alkalmi darabja a Hadak útja kerül színre a debreczeni színpadon.

A darab érdekes látványosságok sorozata. Két kép mint előjáték van a darabba szőve. Az előjáték az 1848-ban szerepet vívó egyéneket, márczius 15-diki napnak fontosabb eseményeit mutatja be. A 12 pont kihirdetését; a szabad sajtó első termékének a „Talpra magyarok” elszavalását tartalmazza. A második kép Ferdinánd király által kinevezett első felelős magyar miniszterium bevonulását Budára mutatja be. Hajón érkezik. A nép a parton várja a minisztereket s a miniszterium nevében Kossuth Lajos beszél a néphez. Ezzel végződik az előjáték.

A színmű tulajdonképen ezután kezdődik. A darab népies színmű, mely az 1848-as eseményeket tárgyalja.

Az esemény egy kis erdélyi faluban kezdődik, midőn Magyarországon már mindenfelé hadakoznak. Ennek híre e kis falu lakosságát is a csatárré szőlítja. Ézentul már a történelmi rész csak háttér. A szerelmi történetek, a jó és rossz emberek egymás elleni küzdelme (minők György székely paraszt, s Balta biztos ki György nejebe szerelmes) képezi a folytatást. De ezen háttér a szerző igazi színmű írói érzékére vall — nem vádol — nem ítélik. Dicsőíti Bem piskihidi csatáját, őt magát, elibenk hozza Petőfi halálát, kit kozák csapatok patkói tipornak agyon. Majd lelki szemei előtt megjelennek a váczi, nagysarló, szolnoki, segesvári csaták. Komárom ostroma, Budavár bevételé, Ezek függönyökre festett képek. — A csapatok menetelés közben nemzeti dalokat énekelnek. Érdekes, hogy a darabban csakis magyar polgárok szerepelnek. A tegyverletét utáni időt is élénk tárja egy festmény képletesen a midőn György bujdosik koldus öltözetben régi ellensége Balta üldözi s hogy menekülhessen Baltát leszurja.

Az utolsó kép 1898-ban játszik. — György már aggastyán s ma mint öreg honvéd azt az örmet őzri emlékgyanánt, melyet a király ő felsége koronázásakor ő felségétől kapott: s visszapillantva küzdelmeire, fáradsáimaira boldogan tekint közlő halála felé, mert minden vágyát teljesülve látja. A nemzet minden óhaját teljesítette Magyarország apostoli királya s az öreg honvéd könnyező szemekkel hull térdre s mond hó imát az ország s a király boldogságáért, hosszú életért.

Nyílt változás s a szín Budapest ünneplő közönségét mutatja be nemzeti ünnepet ülve. Egyik oldalon az új királyi palota, másikon az új országház s középen I. Ferencz József lovasszobra.

A szerző ötven év történetét, vagyis

inkább 1848. és 1898 at írja meg. Elibenk állit egy nemzetet a kit a szabadság láza emberfeletti tettekre képes ragadni s történetét azzal végzi, hogy a király és a nemzet egymás iránti szeretete, törvénytisztelete együtt képesek a haza javát előmozdítani. Fenkőlt szavakban emlékezik meg, koszorut fon a mi hőseink homloka körül — de nem bántja — nem sérti, a ki ellenünk küzdött.

A darabra a társulat nagy ambícióval készül s a próbák is szorgalmasan folynak.

Lakodalom után.

— Olasz novella. —

Irta: **Neera.** 4.

(Folytatás.)

— Albert, suttogta kulcsolt kezekkel, ha tán tévedtem volna, ha nem értenék. Mert komoly természete a kötelesség zászlaját tűzte ki rögtön. Képzelve csalóka képeinek el kell tűnniök az élet követelménye előtt. Szent missió jutott neki, egy férfi becsülete és boldogsága van a kezei közé letéve, kinék ő áldozatokkal, engedelmességgel, szeretettel tartozik, mert neje tulajdona. Oh hogy szeretett volna valami nagy hőstettet véghezvinni, amivel bebizonyíthatta volna. Szerelme erejét. Szeretett volna a világtól távol, egy sivatagba menekülni, mindenről lemondva de Albert szerelmével, ez ifju, szép férfi szerelmével, kit szenvedélyesen szeretett, kitől dobogó szívvel várta a boldogság utáni vágyának teljesülését.

Némán üldögt ott a gyaga szélén, álmódzva határtalan boldogságról és csak lopva tekintgetett Albert arcára, nehogy felébredje. Minő szabályosak vonásai, — minő nemes arczéle, minő szép kis gödröske van az állán. És göndör, bársonyos szakála közepén ketté vált, mint a Krisztusképeken. Haja ezer fűrtben tekerődve omlott szerte. De vajjon milyenek a gondolatai? Minő álmok édesítik a pihenését. Vajjon mindig így aludt-e, rózsás arcát tenyerébe hajtva? Minő rejtélyek szunnyadnak e szép vonások mögött és vajjon be fog-e hatolni ez valamikor egészen az ő lelki világába, vajjon egészen a magáénak fogja-e nevezhetni.

Albert álmában, megmozdult és Mártha felrezzent, nem akarta, hogy rajta kapja azon a megfigyelésén, odalépett az ablakhoz, melyen már betűzött az áprilisi napsugár. Meglebbentette a függönyöket és lenézett az utcára, egy ismeretlen város ismeretlen utcájára, mely a kikötőre nyílt. Amint felvetette a szemét, a távolban, a buskomor szürke tetőcsoportokon túl a tenger égszín hullámvonala kékllett feléje, fenségesen, fantasztikusan messze terjedve magasztos nyugalomban, földöntuli tündéri látvány.

Oh hisz már úgy megunta a szállodákat, a muzeumokat, a képtárákat, a nevezetességeket és midőn férje szülővárosának állomásán beültek a kocsiba és a lovak a kettős fasorokkal beültetett utcán végig ügettek, Mártha jól első megnyugvással mondogatta magában:

— Révbe érek, az én kicsiny kis fézskembe térek. Közlebb simult a férjéhez, mert a saját kocsijukban úgy érezte már magát, mint a saját házában és kérdé:

— Mondd, megtetszettem neked mindjárt, első este?

— Első látásra.

— Tetszett az arcóm?

— Igen.

— És a termetem?

— Igen.

— Meg a hangom?

— Minden. Rögtön azt mondtam magamban: Ez volna nekem való kis asszonyka.

Mártha elgondolkodott. Albert előző-kényen kérdezte, hogy akar-e egy takarót a térdére és midőn a fiatal asszonyka tagadólágra rázta a fejét, szivarra gyújtott.

— Es mikor hazamentél, még mindig az eszedben volt? suttogta Mártha, vállára hajtva a fejét.

— Micsoda?

— Semmi, semmi!

Az ut minden kanyarulatánál a vidék új szépségei tárultak fel szemei előtt, magas hegyek övezték körülakban a síkságot, mint drága gyöngyöt az aranyfoglat. Oh mennyit szeretett volna Mártha kérdezni, míg a kocsi belsejét vizsgálta, mely az ő tiszteletére bevonatott új zsandárkék szövettel és pirosvirágos szőnyeggel. Aztán a lóra függesztette a szemét.

— Hogy hívják? Sohse volt még lovam, nem is tudok velük bánni.

— Bigetta a neve és Lama, nem valami különös szép, de négy év óta bírom és azóta jó szolgálatot tett, ugy-e Girolamo?

Girolamo ostorával egyet esettentett válaszul.

Mártha úgy érezte, mintha ő, a felesége, tulajdonképen hármójuk mellett teljesen idegen. A férje Girolamoval egy tekintettel sok előtte ismeretlen dologban megértetheti magát és hányszor csirógathatta lovát, mielőtt őt csak ismerte is.

— Messze vagyunk még? kérdé szinte szégyenkedve azon, hogy ezt még nem tudja.

— Még öt kilométernyire vagyunk hazulról. Egy fél óra múlva otthon leszünk. Apollónia vár bennünket.

Annyit már tudott, hogy Apollónia a cseléd, mert férje sokat beszélt róla és mint ragaszkodó, hű cselédet dicsérte. Mártha azt akarta tudni, hogy szép-e Apollónia, mire Albert hangos kacagásra fakadt, a mely visszhangra lelt Girolamo jókedvű röhögésében, úgy hogy Mártha is elnevette magát.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Az egészség művészete.

Irta: Rózsa Mór dr.

(Folytatás.)

Másfélórai távollét után Makraneczos Zirzabella hazaérkezik, az elébe siető férjét erőltetett mosolylyal így szólítja meg:

— „Látod Jánosom, sokkal könnyebben érzem most magam, oly jó hatással volt reám, hogy kint voltam leánykánk sírjánál!” De akkor hirtelen alétan rogyott férje karjaiba, a ki elájult nejét, mint élettelen tömeget, vonszolta s fektette ágyába, ahol csakhamar magához tért, ismét mosolygott s beszélni kezdett, de hangja oly gyöngye volt, hogy alig lehetett hallani.

A délelőtti folyamán több ízben elájult, de mindannyiszor magához tért, közbe-közbe voltak azonban göresős rohamai is úgy, hogy férje s a cselédség alig tudták visszatartani, hogy az ágyból ki ne ugorják, míg aztán az erővel beadott orvosszerre ismét megnyugodott, de egész nap semmit sem evett, mint mondá: „undorodik minden étel s italtól”; azonban este felé meglepő javulás mutatkozott a beteg állapotán t. i. fia az iskolából azon jó hírrel jött haza, hogy a legelső pályadíjat nyerte el sikerült munkájával, ezen örömhír hallatára azonnal asztalhoz ült s jól evett s ivott, mintha egész nap semmi baja sem lett volna s szorgalmas fiát ölelte, csókolta, sőt vele a színházba is el akart menni, a miről férje lebeszélte igyekezett Syengességét hozván fel okul, de Makraneczos Zirzabella urnó megmaradt elhatározásánál, kocsit küldött s férje kénytelen volt őt fiával együttesen a színházba

elkísérni, ahol az előadott vigjáték hatása alatt igen derült s élénknek látszott, onnan vidáman tért haza, otthon azonban hirtelen összerogyott s három napig ágyában meg sem tudott mozdulni, mintha tagjait szélhűdés bénította volna meg, de a negyedik nap ép oly hirtelen tünt el a benuulás, mint a mily hirtelen jött s aztán ismét jól érezte magát, persze csak ideig-óráig szüneteltek nála az imént vázolt ideges tünetek.

Azonban itt meg kell jegyezni, hogy alig van ember, a ki bizonyos körülmények között valamely fontos esemény: vagy öröm vagy mély bánat, továbbá valamely hatalmas szenvedély: kitörő lelkesedés vagy rajongó szerelem, végre valamely féktelen indulat: méltó felháborodás vagy nemes harag befolyása alatt idegrendszerének sajátos viselkedését nem tapasztalta volna.

De azért az ily izgatott állapotot s a rendestől eltérő viselkedést, amely nagy szenvedélyek s lelkesítő behatások következtében mutatkozik, korántsem mondhatjuk károsnak vagy idegesnek.

Sőt ellenkezőleg éppen az nyomja az ember homlokára a valódi emberiség bélyegét s éppen az jellegzi az ép idegrendszer normalis funkcióját, hogy lelkesedni tud eszményekért és nemes haragra lobbani, ha például vesélyeztetve látja az erkölcsi társadalmi rend oszlopait: a magasztos eszméket vagy az emberiség örök igazságait, míg viszont éppen az, a ki a hidegen számító önzés merev bilincseiben nem tud lelkesedni, nem tud hevülni ideális eszlokért, nem tud szeretni, nem tud nemes haragra lobbanni, az a nem normalis, a beteg idegzetű ember.

Ezeknél fogva csupán az olyan egyént fogjuk idegesnek nevezni, akinek idegrendszerében nem találjuk meg azon természetes összhangot a külsőhatásokkal és azon megfelelő reezetiót a külső s belvilági ingerekkel szemben, amelyek a rendes idegzetű ember viselkedését jellemzik: hanem vagy tetemesen fokozott mérvben s tulhajtott alakban vagy leszállított arányban s csökkent mértékben mutatkoznak a mozgási, érzési s visszahajlási tünetek, illetve a kinél az idegélet jelenségei quantitativ s pualitativ elváltozást mutatnak.

Az idegességre való hajlam lehet véleszületett, öröklött, de lehet szerzett is s pedig bizonyos tényezők közreműködése által előidézve, ilyen tényezők a következők:

Mély bánat, lelki fájdalom, nagy gondok, a szellemi erők szertelen megfeszítése vagy az élet örömeinek igen mohó élvezése, az elmének agyonterhelése fárasztó nehéz tanulmányokkal s szellemi munkával, továbbá a ferde nevelés, amely nem szoktatta az életet realis józan szemmel nézni, vagy a tétlenség s unalom következtében előállott elfásulás, ugyszintén dorbézolás, éjszakázás, izgató szerencsejátékok, szesz italok, vagy bódító szerek gyakori használata következtében előállott kimerültség s életuntság végül szerencsétlen családi körülmények s gyógyíthatatlan betegségek inclinalnak az idegességre, illetve idézhetik azt elő.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. márczius hó 8-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
„ vasuti beruházási kőt. 4%.	—	121.75	122.75
„ koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
„ regále vált. kőt. 4%.	—	101.—	102.—

Osztrák aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%.-os nyer.-sorsj.	—	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	382.—	382.25
Osztrák hitelbank részvény	—	365.—	365.20
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	104.25	104.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%.-os sorsj.	—	122.75	123.75
„ 3%.-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%.-os	—	119.50	120.50
Magyar vörös kereszt-sorsjegy	—	10.25	10.75
Osztrák	—	20.25	20.75
Olasz	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.70	7.20
Jó-sziv	—	3.80	4.30

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.76
20 márkás arany	—	—	11.75	11.79
20 frankos arany	—	—	9.52	9.56
1 Sovereigns	—	—	12.02	12.06

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. márcz. 7-én.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a keresleten csak néhány malom vett részt. Elkelt oszöndes irányzat mellett 15.000 mm. változatlan áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza, Tiszavidéki, 100 mm. 77 k. 13.15 forinton, 100 mm. 75.5 k. 12.55 forinton, 100 mm. 74.4 k. 12.65 forinton, 100 mm. 74.4 k. 12.55 frton, 100 mm. 73 k. 12.30 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat esöndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.01 — 9.03
„ márcz.—ápr.	11.94 — 11.96
Rozs márcz.—ápr.-ra	8.52 — 8.54
Tengeri máj.—jun.-ra	5.36 — 5.38
Zab márcz.—ápr.-ra	6.50 — 6.52

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.95 — 11.96
„ őszre	9.03 — 9.04
Rozs tavaszra	8.52 — 8.53
Zab	6.52 — 6.53
Tengeri máj.—jun.	5.35 — 5.36
Repeze augusztusra	11.70 — 11.75

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 157.

Bérlet 124 szám.

Ma kedden, 1898. évi márczius hó 8-án:

Lecouvreur Adrienne.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Scribés és Legouvó.

Fordították: Csepreghy L. és Egressi B.

SZEMÉLYEK.

Lecouvreur Adrienne	—	Komjáthy Z. T.
Maurice, szász gróf	—	Komjáthy J.
Bouillon, herceg	—	Fenyéri Mór.
Herczegné, neje	—	Kiss Irén.
Choiseuil abbé	—	Tanay Frigyes.
Athenais D'Aumont hgnő	—	Halmy Margit.
Michonet, a „Comédie Française” színház rendezője	—	Szathmáry.
Marpuisné	—	Lévay Ilon.
Báróné	—	Kovács Fáni.
Jouvenot k. a. a „Comédie Française” színház tagja	—	Cserényi Adél.
Dangevillek) a „Comédie Française” tagjai	—	Bartháné Linka.
Quinault ur)	—	Szentes János.
Poisson ur) színház tagjai	—	Haday Sándor.
Ügyelő	—	Lendvay.
Inas	—	Nagy Jóska.
Szobaleány	—	Znojemszkyné.
Színházi szolgáló	—	Fánesy Tamás.

Holnap szerdán, 1898. márczius 9-én:

Huszárszerelem.

Vigjáték 2 felvonásban. Irta: Murai Károly.

